

Curtea Supremă de Justiție

D E C I Z I E

20 noiembrie 2018

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Judecători

mun. Chișinău

Elena Covalenco

Liliana Catan

Iurie Diaconu

Ion Guzun

Iurie Bejenaru

a judecat în ședință fără participarea părților recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Valentina Bradu, și de avocatul Igor Cecan în numele părții vătămate Marianna Domenti, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2018, în cauza penală în privința lui

Sopca Viorel xxxx,

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 11.11.2014 - 20.02.2017;

Instanța de apel: 20.03.2017 - 16.05.2018;

Instanța de recurs: 06.08.2018 - 20.11.2018;

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 20 februarie 2017, Sopca Viorel a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal la 3 (trei) ani închisoare;

- art. 190 alin. (5) Cod penal la 11 (unsprezece) ani închisoare, cu privarea de dreptul de a gestiona întreprinderi comerciale pe un termen de 4 (patru) ani.

În baza art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, lui Sopca Viorel i s-a stabilit pedeapsa definitivă de 12 (doisprezece) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a gestiona întreprinderii comerciale pe un termen de 4 (patru) ani și în temeiul art. 85 Cod penal, la pedeapsa stabilită s-a adăugat parțial partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 27.04.2006, stabilindu-i lui Sopca Viorel pedeapsa definitivă de 12 (doisprezece) ani și 6 (șase) luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu

privarea de dreptul de a gestiona întreprinderi comerciale pe un termen de 4 (patru) ani.

Procesul penal intentat în privința lui Sopca Viorel în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal, a fost încetat, cu liberarea de răspundere penală în legătură cu expirarea termenului de tragere la răspundere penală.

Acțiunea civilă înaintată de Domentii Marianna către Sopca Viorel a fost admisă parțial și dispusă încasarea de la ultimul în beneficiul părții vătămate suma de 41000 (patruzeci și unu mii) lei și suma de 8000 (opt mii) Euro, cu titlu de prejudiciu material, în lei moldovenești la cursul stabilit de Banca Națională a Moldovei la momentul executării hotărârii și suma de 15 000 (cincisprezece mii) lei, cu titlu de prejudiciu moral, iar în rest cererea a fost respinsă ca nefondată.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, în perioada lunilor octombrie-noiembrie 2012, Sopca Viorel având scopul sustragerii bunurilor altei persoane, având acces liber în apartamentul nr. xxxx de pe str. xxxx, mun. xxxx, ce aparține cet. Domentii Marianna, pe ascuns a sustras un inel din aur cu diamant în valoare de 12 000 lei, un lănișor din aur cu masa de aproximativ 10 gr. în valoare de 5000 lei, o brățară din aur cu masa de aproximativ 5 gr. în valoare de 3000 lei, un lănișor cu cruce din aur cu masa totală de aproximativ 7 gr. în valoare de 4000 lei, un lănișor din aur cu cruce cu masa de aproximativ 4 gr. în valoare totală de 2000 lei, lănișor cu pandativ zodia „Balanța” cu masa totală de 5 gr. în valoare totală de 3000 lei, un pandativ din aur cu zodia „Balanța” cu masa de aproximativ 2 gr. în valoare totală de 1500 lei, un inel din aur cu pietre mici de diamant în valoare totală de 4000 lei, un inel din aur cu pietre neprețioase în valoare de 1500 lei, o verighetă din aur în valoare de 2000 lei, o brățară din aur cu masa de aproximativ 5 gr. în valoare de 3000 lei, pricinuindu-i părții vătămate Domentii Marianna o daună în proporții considerabile în sumă totală de 41 000 lei.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Sopca Viorel a săvârșit *furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile*, adică infracțiunea prevăzută de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal.

Tot el, aproximativ în luna mai 2014, aflându-se în fața blocului locativ de pe bd. xxxx, mun. xxxx, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul reparării automobilului de model „Peugeot 407” cu n/î xxxx, anul fabricării 2004, pe care tot el l-a deteriorat în noaptea de pe 02 spre 03 mai 2014, ilicit a dobândit de la Domentii Marianna automobilul nominalizat, după care l-a vândut unei persoane necunoscute, pricinuindu-i astfel părții vătămate Domentii Marianna, o daună în proporții considerabile în sumă de 8000 Euro, care conform ratei de schimb a BNM constituie 149 440 lei MD.

Tot el, în perioada de timp din luna decembrie 2013 până la 06.02.2014, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, aflându-se pe bd. xxxx,

precum și în alte locuri a mun. xxxx, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul unor împrumuturi pentru diferite scopuri personale, ilicit a dobândit de la Andonii Marin, bani în sumă de 800 Euro, care conform ratei de schimb a BNM, constituie 14 560 lei și 13 000 lei MD, pricinuindu-i astfel părții vătămate Andonii Marin, o daună în proporții considerabile în sumă totală 27 560 lei MD.

În perioada de timp din luna decembrie 2013 până în luna mai 2014, Sopca Viorel, ilicit a dobândit bunurile altor persoane în sumă totală de 177 000 lei MD.

Prin acțiunile sale intenționate, Sopca Viorel a săvârșit *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, în proporții deosebit de mari*, infracțiune prevăzută de art.190 alin. (5) din Cod penal.

Tot el, în perioada anilor 2012-2014, fiind în relații de concubinaj cu Domentii Marianna, de nenumărate ori, aflându-se în ap. xxxx, de pe bd. xxxx, mun. xxxx și în alte locuri, a agresat-o fizic, aplicându-i multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului, provocându-i astfel leziuni corporale. La fel în aceeași perioadă de timp, acesta a amenințat-o și a jignit-o verbal de nenumărate ori, provocându-i suferințe psihice.

Prin acțiunile sale intenționate, Sopca Viorel a săvârșit *violența în familie, adică acțiuni intenționate, manifestate fizic, comise de un membru al familiei asupra unui alt membru al familiei, care au provocat suferință fizică și psihică*, infracțiune prevăzută de art.201¹ alin. (1) Cod penal.

3. Împotriva sentinței a declarat apel inculpatul, prin care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare pe toate capetele de acuzare.

În motivarea cerințelor sale a invocat:

- sentința din 20.02.2017 este întemeiată în baza declarațiilor martorilor, probe care de fapt au fost apreciate eronat, fără a se intercepta fapta lipsei vinovăției inculpatului din considerente că nu s-a dovedit faptul comiterii de către Sopca Viorel a furtului cu cauzarea a daunelor considerabile, a escrocheriei în proporții deosebit de mari precum și a infracțiunii privind violența în familie;

- în ceea ce privește învinuirea lui Sopca Viorel în comiterea infracțiunii prevăzute art. 186 alin. (2) Cod penal, se indică că de fapt aurul a fost transmis de Domentii Marianna inculpatului pentru a fi amanetat la Lombard (Centrul Comercial „Varna” sect. Botanica) în anul 2012, fiind gajat pentru suma de aproximativ 16 000 lei, iar banii obținuți au fost introduși de Domentii M. în capitalul statutar al SRL „Marvis Service”, fiind procurată mobilă și alte necesare, unde Domentii Marianna deținea cotă parte. Ulterior, în acest sens, au fost întocmite contracte de împrumut, conform cărora Domentii Marianna împrumută SRL „Marvis Service” suma de 26500 și 15000 lei. Contractele de împrumut au fost întocmite la insistența lui Domentii Marianna ca garanție că nu v-a fi exclusă sub

anumite motive din fondatorii societății și la fel ca siguranță că își va recupera banii investiți în „Marvis Service” SRL;

- începând cu 2012 până în 2013, Domentii Marianna a primit o parte din suma împrumutată societății și anume, suma de aproximativ 27 000 lei. Totodată, în luna mai 2014 Domentii Marianna a primit de la inculpat 1000 dolari SUA sub pretextul achitării serviciilor comunale pentru apartamentul său. Dovada la cele menționate constituie contractele de împrumut și recipisele de încasare a sumei împrumutate. Astfel, datoria SRL „Marvis Service” către Domentii Marianna constituie în momentul de față o sumă ne semnificativă, încât urmează a fi concretizată într-un litigiu civil separat. Important este faptul că din data amanetării aurului și până la depunerea plângerii au trecut aproximativ 2 ani, ceea ce constituie o perioadă îndelungată, deoarece de fapt Domentii Marianna cunoștea despre amanet, iar prin șantaj se încerca de a se estorca mai mulți bani de la Sopca Viorel, ulterior fiind depusă plângere la poliție ce a dus la prezenta cauză penală. Totodată, Domentii Marianna niciodată nu a fost proprietar sau posesor cu drept de înstrăinare a automobilului Peugeot 407, n/î xxxx, pentru a fi posibil de recunoscut ca parte vătămată pe acest episod și astfel, pe parcursul urmăririi penale și examinării cauzei penale nu au parvenit careva plângeri din partea proprietarului de iure pe marginea acestui automobil, ba chiar mai mult, declarațiile martorului Dinu Andrei (cumpărător auto) în cadrul urmăririi penale și ședințelor de judecată, confirmă că de fapt automobilul Peugeot 407, era pe numele său la momentul vânzării precum și că vânzarea (condițiile) a avut loc în prezența Mariannei Domentii, la care ea a fost de-acord cu prețul propus, primind banii de la Dinu Andrei;

- la fel, în conformitate cu art. 10 Cod penal, efectul retroactiv al legii penale, necătând la faptul că inculpatul nu recunoaște vina pe nici un capăt de acuzare, ce ține de art. 190 alin. (5) Cod penal (epizodul Marianna Domentii), urmează a fi recalificate acțiunile inculpatului din alin. (5) în alin. (4), deoarece se presupune a fi un prejudiciu în sumă de 149440 lei, ceea ce constituie la moment, cu modificările în vigoare, un prejudiciu în proporții mari;

- inculpatul nu a fost și nu este membrul familiei Mariannei Domentii, nu a fost cu ultima în concubinaj, încât ei au avut relații de lucru în cadrul companiei „Marvis Service” SRL, el a stat periodic la M. Domentii, doar în cazurile în care se rețineau până seara târziu, ce ținea la acel moment de serviciul lor, dar nu au dus o gospodărie comună și nici nu au fost o pereche în sensul conviețuirii împreună și lipsesc probe în sensul aplicării cărorva vătămări corporale, acțiuni fizice asupra părții vătămate, încât V. Sopca nu a aplicat forță fizică sau verbală, iar în acest sens dovadă servesc declarațiile vecinilor audiați Momot Svetlana și Triboi Natalia, ce au comunicat despre relațiile bune între inculpat și M. Domentii și personalitatea pozitivă a inculpatului între vecini;

- declarațiile părinților lui Domentii Marianna urmează a fi apreciate critic precum că susțin poziția părții vătămate, care sunt în relații de rudenie. La fel, important este faptul că pe parcursul perioadei care au lucrat și periodic trăit împreună nu sunt plângeri la poliție din parte Mariannei Domentii. Nu în ultimul rând caracteristica eliberată pe numele lui Sopca Viorel, ca fiind o persoană pozitivă, sociabilă, ce se bucură de stimă și respect din partea locatarilor, plângeri pe numele său lipsesc, încălcări de ordine publică nu are;

- procesul penal privind învinuirea lui Sopca Viorel în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod penal, urmează a fi încetat, în legătură cu expirarea termenului de tragere la răspundere penală;

- între Sopca Viorel și Andonii Marin sunt relații civile ce urmează a fi reglementate de Codul Civil. Cei doi se cunosc de mai mult timp încât ambii apelau unul la altul cu interese de serviciu, schimb valutar care îl deținea M. Andonii și firma de colectare a datoriilor la care deținea cotă parte Sopca Viorel. Respectiv, pe parcursul anilor s-a format o datorie față de M. Andonii care ulterior a fost restituită integral, probe în acest sens constituie recipisele din 16.10.2014, 13.01.2015, 17.11.2015 la materialele cauzei penale, precum și cererea de încetarea sau nepornire a urmăririi penale în privința lui V. Sopca din partea lui M. Andonii din data de 21.10.2014, care demonstrează că M. Andonii nu are careva pretenții de ordin moral sau material față de Sopca Viorel;

- acțiunile civile în cauza penală urmează a fi respinse, pe motiv că nu a fost comisă nici o infracțiune de către Sopca Viorel și nu-și recunoaște vina.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2018, a fost admis apelul declarat, casată parțial sentința instanței de fond, inclusiv din oficiu conform art. 409 Cod de procedură penală și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit căreia:

- procesul penal în privința lui Sopca Viorel în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin.(1) Cod penal, a fost încetat în temeiul art.391 alin.(1), pct.6) Cod de procedură penală, pe motiv că există alte circumstanțe care exclud sau condiționează tragerea la răspundere penală;

- procesul penal în privința lui Sopca Viorel, recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2), lit. d) Cod penal, a fost încetat, cu liberarea de răspundere penală în temeiul art. 60 Cod penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală;

- Sopca Viorel a fost achitat în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal (*pe epizodul cu partea vătămată Andoni Marin*), pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii;

- Sopca Viorel a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin.(2), lit.c) Cod penal la de 2 (doi) ani 6 (șase) luni închisoare, cu executarea

pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a gestiona întreprinderi comerciale pe termen de 3 (trei) ani.

În temeiul art.90 alin.(1), (6) Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate pe un termen de probațiune de 5 (cinci) ani.

Acțiunea civilă înaintată de Domentii Marianna împotriva lui Sopca Viorel a fost admisă parțial și dispusă încasarea de la inculpat în beneficiul părții vătămate suma de 41000 (patruzeci și unu mii) lei, precum și suma de 3900 (trei mii nouă sute) Euro, cu titlu de prejudiciu material, convertiți în lei moldovenești la cursul stabilit de Banca Națională a Moldovei la data executării hotărârii.

În rest, sentința a fost menținută.

4.1. Colegiul penal a reținut că, instanța de fond a verificat incomplet, circumstanțele cauzei, nu a dat o apreciere deplină și obiectivă probelor administrate la dosar din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, ceea ce a dus la stabilirea eronată a faptei prejudiciabile comisă de inculpat, iar acest fapt impune casarea parțială a sentinței, inclusiv în temeiul art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, cu pronunțarea unei hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

Judecând apelul, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, Colegiul a constatat că, Sopca Viorel, aproximativ în luna mai 2014, aflându-se în fața blocului locativ de pe bd. xxxx, mun. xxxx, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul reparării automobilului de model „Peugeot 407” cu n/î xxxx, anul fabricării 2004, pe care tot el l-a deteriorat în noaptea de pe 02 spre 03 mai 2014, ilicit a dobândit de la Domentii Marianna automobilul nominalizat, după care l-a vândut unei persoane necunoscute, pricinuindu-i astfel părții vătămate o daună în proporții considerabile în sumă de 3 900 Euro.

Conform rechizitoriului, Sopca Viorel se învinuiește în aceea că în perioada de timp din luna decembrie 2013 până la 06.02.2014, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, aflându-se pe bd. xxxx, precum și în alte locuri a mun. xxxx, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul unor împrumuturi pentru diferite scopuri personale, ilicit a dobândit de la Andonii Marin, bani în sumă de 800 Euro, care conform ratei de schimb a BNM, constituie 14 560 lei și 13 000 lei MD, pricinuindu-i astfel părții vătămate o daună în proporții considerabile în sumă totală 27 560 lei.

Necătând la faptul că inculpatul vina în comiterea infracțiunilor incriminate nu a recunoscut-o, vinovăția acestuia este constatată prin declarațiile părților vătămate Domentii Marianna, Andoni Marin, a martorilor Domentii Maria, Domentii Vasile, Oftici Cristian, Triboi Natalia, Momot Svetlana, Boțan Octavian, Botnari Vladislav, Dinu Andrei, Moraru Stanislav, precum și prin materialele

administrare la cauză și anume, plângerile Mariannei Domentii, Vasilii Domentii și Marin Andoni, raportul de expertiză medico-legală nr. 1546/D din 15.07.2014, extrasul din fișa medicală a bolnavului de staționar nr. 3236, răspunsul de la SRL „Samaltin-Lombard”, copiile biletelor de amanet cu seriile AC nr. xxxx din 29.10.2012 și AC nr. xxxx din 24.10.2012.

Cu referire la încadrarea juridică a acțiunilor infracționale ale inculpatului, instanța de fond analizând în cumul probele cercetate în ședința de judecată cu cele anexate la materialele cauzei, a stabilit în acțiunile inculpatului semnele constitutive ale infracțiunilor prevăzute de art. art. 186 alin. (2), lit. d), 190 alin. (5), 201¹ alin. (1) Cod penal, însă Colegiul penal analizând probele administrate în cursul de urmărire penală și în cadrul cercetării judecătorești în instanța de fond, cercetate și verificate în instanța de apel, prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, a considerat că acțiunile infracționale ale lui Sopca Viorel cuprind elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2), lit. c) Cod penal – *escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile (episodul de escrocherie în privința părții vătămate Domentii Marianna)*.

Totodată, instanța de apel a constatat că acțiunile infracționale ale inculpatului cuprind elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2), lit. d) Cod penal – *furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile* și art. 201¹ alin. (1) Cod penal – *violența în familie, adică acțiuni intenționate, manifestate fizic, comise de un membru al familiei asupra unui alt membru al familiei, care au provocat suferințe fizice și psihice*, însă Colegiul penal a reținut că inculpatul învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal (*episodul cu partea vătămată Andoni Marin*) urmează a fi achitat, deoarece fapta inculpatului nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii, conform art. 390 alin. (1), pct. 3) Cod de procedură penală.

Cu referire la episodul infracțional de escrocherie comis de Sopca Viorel în privința părții vătămate Domentii Marianna, instanța de apel a menționat că, vina inculpatului în comiterea infracțiunii a fost pe deplin confirmată prin probele administrate la dosar, or, el a întreprins toate acțiunile în vederea dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane și anume, a automobilului de model „Peugeot 407”, cu numărul de înmatriculare xxxx, anul fabricării 2004 care aparținea părții vătămate Domentii Marianna, cu drept de posesie legală.

Din conținutul declarațiilor părții vătămate Domentii Marianna apreciate în coroborare cu declarațiile martorilor Botnari Vladislav, Dinu Andrei, Boțan Octavian, rezultă că inculpatul în baza unor raporturi care s-au format anterior cu partea vătămată, care erau în relații de concubinaj, și urmare a faptului că inculpatul

a deteriorat automobilul și invocând că dorește să-l repare, a exploatat imaginea de bună-credință, pentru a-și realiza scopul său de a însuși automobilul de model „Peugeot 407”, or, încă din momentul în care partea vătămată a transmis automobilul inculpatului pentru ca ultimul să-l repare, acesta nu intenționa să îndeplinească obligațiile asumate de a repara automobilul, ci a urmărit scopul de a înstrăina acest automobil, fără acordul și înștiințarea părții vătămate.

Instanța de apel a apreciat critic argumentele apelantului, precum că Domentii Marianna niciodată nu a fost proprietar sau posesor cu drept de înstrăinare a automobilului de model „Peugeot 407”, or, în acest sens, urmează a se indica faptul că pentru a fi încadrate acțiunile infracționale în baza elementelor constitutive ale infracțiunii de escrocherie nu este obligatoriu ca victima să fie proprietar al bunurilor dobândite ilicit, acesta de asemenea poate avea un alt drept de posesie sau de folosință asupra bunurilor, iar din declarațiile părții vătămate rezultă că la sfârșitul lui martie, începutul lui aprilie 2014, a făcut schimb de automobile, și anume automobilul de model „Toyota” pe un „Peugeot 407” din anul 2004 și neavând suficiente mijloace financiare la acel moment, nu a înregistrat mașina pe numele său, dar i s-a eliberat cererea de radiere din registru de pe numele fostului stăpân și i-au spus că în orice moment poate să meargă să înregistreze mașina.

Colegiul penal a menționat că, conform actului de învinuire, acuzatorul de stat a indicat că automobilul de model „Peugeot 407”, anul fabricării 2004 a fost evaluat la prețul de 8000 Euro, care conform ratei de schimb a BNM constituie 149 440 lei, fără să fie anexate acte justificative întru confirmarea valorii bunului – automobilului, iar în cadrul ședinței de judecată în instanța de apel, partea apărării a prezentat mai multe înscrisuri ce vizează prețul pentru automobilul de model „Peugeot 407” și anume în sumă de 3700 Euro, 3850 Euro, 3900 Euro și conform ratei oficiale de schimb a BNM - 1 Euro – 18.68 lei, respectiv, această sumă constituind suma de 72852 lei.

Cu referire la valoarea automobilului de model „Peugeot 407” în sumă de 8000 Euro indicat în actul de învinuire, instanța de apel a reținut că acuzatorul de stat nu a prezentat careva probe pertinente care să confirme acest preț al automobilului la data însușirii lui de către Sopca Viorel.

În această ordine de idei, la stabilirea mărimii prejudiciului cauzat prin infracțiune părții vătămate prin însușirea ilicită a automobilului de model „Peugeot 407”, instanța de apel a reținut înscrisurile prezentate de către partea apărării și de unde rezultă că prețul unui automobil de model „Peugeot 407” de același model, anul fabricării, caracteristicile tehnice constituie 3700 Euro, 3850 Euro, 3900 Euro, instanța de apel reținând maximum sumei de 3900 Euro.

În conformitate cu art. 126 Cod penal, (1) Se consideră proporții mari valoarea bunurilor sustrate, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea

pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care depășește 20 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei. (11) Se consideră proporții deosebit de mari valoarea bunurilor sustrase, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care depășește 40 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Instanța de apel precizând că faptele infracționale incriminate inculpatului Sopca Viorel au avut loc în perioada de timp a lunii mai 2014, a reținut că prin Hotărârea Guvernului nr. 1000 din 13.12.2013 „privind aprobarea cuantumului salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2014” a fost aprobat cuantumului salariului mediu lunar pe economie prognozat pentru anul 2014, în mărime de 4225 lei.

Așadar, instanța de apel a constatat că, suma prejudiciului cauzat părții vătămate Domentii Marianna în mărime de 3900 Euro, ce echivalează cu 72852 lei, nu depășește 40 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei și nici 20 de salarii medii lunare și în acest sens, nu se încadrează nici în proporții deosebit de mari și nici în proporții mari, din care motive acțiunile inculpatului se încadrează la agravanta prevăzută la lit. c), alin. (2) art. 190 Cod penal „*cu cauzarea de daune în proporții considerabile*”, reieșind din cuantumului prejudiciului cauzat, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victimă, starea materială și venitul acesteia.

Pentru individualizarea pedepsei în privința inculpatului Sopca Viorel, instanța de apel a făcut referire la prevederile art. art. 7, 61, 75 Cod penal și a reținut că, careva circumstanțe atenuante în conformitate cu art. 76 Cod penal nu au fost reținute, iar în conformitate cu art. 77 Cod penal, a fost reținută ca circumstanță agravantă „*săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiune similară sau alte fapte care au relevanță pentru cauză*”.

În contextul circumstanțelor indicate supra, Colegiul penal a dispus aplicarea pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2), lit. c) Cod penal pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 (doi) ani 6 (șase) luni, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a gestiona întreprinderi comerciale pe termen de 3 (trei) ani.

În temeiul art.90 alin.(1), (6) Cod penal, dat fiind faptul că inculpatul nu prezintă pericol pentru societate, izolarea lui de societate nu este o măsură necesară, Colegiul a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probațiune de 5 (cinci) ani.

În cadrul ședinței de judecată partea vătămată Domentii Marinna a înaintat acțiune civilă către Sopca Viorel privind încasarea prejudiciului material și moral cauzat în urma infracțiunii (f.d. 15, vol. II), făcând trimitere la faptele constatate în rechizitoriu, precum că, în rezultatul acțiunilor ilegale a lui Sopca Viorel de mai mult timp nu poate dormi liniștit și nu poate locui la domiciliul său, fiind nevoită împreună cu fiul să doarmă în diferite locuri ca să nu fie găsiți de pârât, a suferit multiple dureri fizice și psihice fiind nevoită să administreze calmante și alte medicamente pentru a-și liniști durerile. Aceste suferințe fizice și în deosebi cele psihice mai continuă și până în ziua de astăzi și sunt legate de faptul că foarte des continuă să aibă puternice dureri de cap, insomnii și lipsă de dispoziție. Modalitățile de exprimare a prejudiciului moral cauzat de către pârât s-au manifestat și se manifestă prin dureri, suferințe și rănilor fizice și psihice. Sentimentul de anxietate, stres, neliniște, perturbare a vieții și neputință, care se constată prin faptul că aflându-se într-o stare permanentă de frică, disconfort și retrăiri, nu poate savura de modul obișnuit de trai. Starea de frică și incertitudine de lungă durată datorită faptului că nu se poate bucura de siguranță și nu poate conta pe așteptările pe care ar fi fost îndreptățită să conteze în situația în care încălcarea nu ar fi survenit.

Astfel, reclamanta a considerat că suma de 100 000 lei ar fi una echitabilă în coraport cu suferințele suportate. Partea vătămată Domentii Marianna a solicitat încasarea de la Sopca Viorel a pagubei materiale directe cauzate prin furt în sumă de 41 000 lei, a pagubei materiale rezultate din vânzarea ilegală a automobilului de model „Peugeot 407” în mărime de 8000 Euro, a pagubei morale în sumă de 100 000 lei și cheltuielilor de judecată.

În ceea ce privește pretenții de ordin material ale părții vătămate Domentii Marianna, instanța de apel a dispus încasarea din contul inculpatului Sopca Viorel în beneficiul părții vătămate Domentii Marianna suma de 41 000 lei și suma de 3900 Euro, convertiți în lei moldovenești la cursul stabilit de Banca Națională a Moldovei la data executării hotărârii, așa cum în cadrul cercetării judecătorești s-a stabilit că bijuteriile din aur i-au fost făcute cadou de către soțul decedat, precum și de către părinți, respectiv, nu deține cecuri de la procurarea acestora, iar cu referire la suma prejudiciului pe episodul escrocheriei, instanța de apel a stabilit că prețul automobilului constituie suma de 3900 Euro.

Întrucât instanța de apel a constatat vinovăția lui Sopca Viorel în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 186 alin. (2), lit. d), art. 190 alin. (2), lit. c) Cod penal, în raport cu partea vătămată Domentii Marianna, iar partea apărării nu au administrate careva probe, prin prisma art. 118 Cod de procedură civilă, care ar demonstra că întinderea prejudiciului nu ar corespunde cuantumului invocat de Domentii Marianna, a considerat întemeiată pretenția patrimonială a acesteia.

În ceea ce privește prejudiciul moral solicitat de partea vătămată Domentii Marianna, instanța de apel a considerat acest capăt nefondat și pasibil respingerii,

deoarece după cum rezultă din prevederile art. 1398 și art. 1422 Cod civil, reparația prejudiciului moral este posibilă numai în cazurile expres prevăzute de legislație (în cazul încălcării drepturilor personale nepatrimoniale, cum ar fi în ipoteza atingerii aduse vieții, sănătății, libertății, inviolabilității sexuale și libertăților sexuale sau altor valori sociale care privesc persoana).

Cu referire la episodul infracțional de escrocherie incriminat inculpatului în privința părții vătămate Andonii Marin, Colegiul penal a reținut că învinuirea înaintată în baza art. 190 alin. (5) Cod penal nu și-a găsit confirmare, or, din probele administrate de acuzatorul de stat rezultă că între Sopca Viorel și Andonii Marin sunt raporturi de natură civilă.

Relațiile de natură civilă dintre Sopca Viorel și Andonii Marin rezultă și din conținutul recipiselor semnate de ultimul prin care confirmă că a primit de la Sopca Viorel suma de 30 000 lei, suma de 6000 lei, și din conținutul recipisei semnată de inculpat.

Colegiul penal a stabilit că, partea acuzării nu a prezentat nici o probă care ar demonstra că inculpatul Sopca Viorel a obținut sumele de bani de la partea vătămată prin înșelăciune și abuz de încredere și că partea vătămată a transmis aceste sume de bani sub influența înșelăciunii sau a abuzului de încredere, fapt ce în speță nu a fost constatat.

În atare situație, învinuirea atribuită inculpatului are un caracter declarativ, nefiind obiectiv confirmată prin careva probe, iar o sentință de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri, iar dubiile în probarea învinuirii urmează a fi interpretate în favoarea inculpatului.

Astfel, reieșind din circumstanțele elucidate supra, Colegiul a considerat că inculpatul Sopca Viorel urmează a fi achitat de învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal (*episodul cu partea vătămată Andonii Marin*), din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii, adică nu există temeiul real al răspunderii penale și în consecință, nici temeiul juridic al răspunderii penale.

Cu referire la episodul infracțional de violență în familie comis de inculpatul Sopca Viorel în privința părții vătămate Domentii Marianna, instanța de apel a menționat că, prin Legea nr. 661 pentru modificarea și completarea unui șir de acte legislative din 16.09.2016 a fost introdus un element obligatoriu la art. 201¹ Cod penal și anume, că violența în familie trebuie să fie soldată cu vătămarea ușoară a integrității corporale, iar pentru a fi calificate conform art. 78, 78¹ Cod Contravențional, acțiunile violente trebuie să cauzeze cel puțin vătămări neînsemnate a integrității corporale, prin urmare legea dată a avut scop intensificarea activității și ridicarea eficienței în combaterea violenței domestice. Prin urmare, fapta de violență în familie, după modificările operate în Codul Penal

nu a fost decriminalizată, în continuare fiind pasibile de pedeapsă faptele prejudiciabile (violența) comise de către membrii de familie.

Conform Legii nr. 196 din 28 iulie 2016, în vigoare de la 16 septembrie 2016, din art. 201¹ alin. (1) Cod penal au fost excluse calificativele „*manifestată verbal, care a provocat suferință fizică, psihică și prejudiciu moral*”, iar pentru maltratarea sau alte acțiuni violente, comise de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, care au provocat vătămare neînsemnată a integrității corporale, a fost introdusă răspunderea contravențională, în temeiul art. 78¹ Cod Contravențional, respectiv, art. 78 Cod Contravențional.

Prin urmare, cu referire la prevederile art. 10 Cod penal, instanța de apel atestă că legea penală nouă este mai favorabilă pentru inculpat, deoarece îi ameliorează situația.

Drept urmare, Colegiul penal a concluzionat că procesul penal de învinuire a lui Sopca Viorel în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod penal urmează a fi încetat, pe motiv că există alte circumstanțe prevăzute de lege care condiționează excluderea urmăririi penale, având în vedere că caracterul infracțional al faptei se stabilește de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei, iar în conformitate cu prevederile art. 10 alin. (1) Cod penal, legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi.

În contextul aprecierii argumentelor invocate de către inculpatul Sopca Viorel în susținerea poziției de achitare pe capătul de învinuire în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod penal, și anume că dânsul nu a aplicat violența fizică și psihică față de partea vătămată, mai mult ca atât, acesta nici nu este membru al familiei acesteia, Colegiul penal le-a apreciat ca nefondate aceste argumente, deoarece prin probele administrate de acuzatorul de stat și anume, declarațiile părții vătămate Domentii Marianna, apreciate în coroborare cu declarațiile martorilor Domentii Vasile, Domentii Maria, Ofțici Cristian se confirmă că partea vătămată s-a aflat în relație de concubinaj cu inculpatul în perioada anilor 2012-2014 și că ultimul de nenumărate ori a agresat-o fizic, aplicându-i multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului, provocându-i leziuni corporale.

Cu referire la episodul infracțional de furt comis de inculpat în privința părții vătămate Domentii Marianna, Colegiul penal a constatat că Sopca Viorel în perioada lunilor octombrie-noiembrie 2012, având scopul sustragerii bunurilor altei persoane, având acces liber în apartamentul nr. xxxx de pe str.xxxx, mun. xxxx, ce aparține cet. Domentii Marianna, pe ascuns a sustras un inel din aur cu diamant în valoare de 12 000 lei, un lănțisor din aur cu masa de aproximativ 10 gr. în valoare

de 5000 lei, o brățară din aur cu masa de aproximativ 5 gr. în valoare de 3000 lei, un lăntișor cu cruce din aur cu masa totală de aproximativ 7 gr. în valoare de 4000 lei, un lăntișor din aur cu cruce cu masa de aproximativ 4 gr. în valoare totală de 2000 lei, lăntișor cu pandativ zodia „Balanța” cu masa totală de 5 gr. în valoare totală de 3000 lei, un pandativ din aur cu zodia „Balanța” cu masa de aproximativ 2 gr. în valoare totală de 1500 lei, un inel din aur cu pietre mici de diamant în valoare totală de 4000 lei, un inel din aur cu pietre neprețioase în valoare de 1500 lei, o verighetă din aur în valoare de 2000 lei, o brățară din aur cu masa de aproximativ 5 gr. în valoare de 3000 lei, pricinuindu-i părții vătămate Domentii Marianna o daună în proporții considerabile în sumă totală de 41 000 lei.

Cu referire la argumentele inculpatului precum că el împreună cu Domentii Marianna au amanetat obiectele din aur, instanța de apel a respins aceste argumente, deoarece din materialele cauzei se relevă că aurul a fost amanetat la două date diferite și tot inculpatul a confirmat că a doua oară s-a dus singur la lombard. Inculpatul nu a putut explica care a fost necesitatea de a amaneta în două tranșe aurul, din moment ce aveau nevoie de bani urgent pentru mobilier.

Instanța de apel ținând cont de faptul că inculpatul Sopca Viorel a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 186 alin. (2), lit. d) Cod penal, în perioada de timp octombrie-noiembrie 2012, iar de la ziua săvârșirii infracțiunii a expirat termenul de 5 ani, în conformitate cu art. 60 alin. (1), lit. b) Cod penal, s-a constatat că a expirat termenul de tragere la răspundere penală a inculpatului, din care motive, Colegiul a dispus încetarea procesului penal în privința lui Sopca Viorel recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2), lit. d) Cod penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

În urma celor expuse, în conformitate cu art. art. 409 alin. (2), 415 alin. (1), pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul a dispus a admite apelul declarat de inculpat, casând sentința parțial, inclusiv din oficiu, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

5. Împotriva deciziei a declarat recurs ordinar procurorul, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) și 12) Cod de procedură penală, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Sopca Viorel să fie recunoscut vinovat în baza:

- art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, iar procesul penal să fie încetat, cu liberarea de răspundere penală în temeiul art. 60 Cod penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție;

- art. 201¹ alin. (1) Cod penal, iar procesul penal să fie încetat conform art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală;

- art. 190 alin. (5) Cod penal, cu condamnarea acestuia la 11 (unsprezece) ani închisoare și executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul

de a gestiona întreprinderi comerciale pe un termen de 4 (patru) ani și cu menținerea sentinței în latura civilă.

În motivarea recursului a invocat că:

- instanța de apel greșit a pus la baza concluziei sale documentele prezentate de partea apărării, precum că inculpatul a cauzat părții vătămate un prejudiciu în sumă de 3900 Euro și astfel, reîncadrând acțiunile acestuia în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, cu toate că probele administrate la cauza penală confirmă vinovăția lui Sopca Viorel în comiterea infracțiunii conform alin. (5) art. 190 Cod penal, or, potrivit învinuirii costul automobilului constituie suma de 8000 Euro;

- instanțele ierarhic inferioare corect au constatat că acțiunile inculpatului cuprind elementele constitutive ale infracțiunilor prevăzute la art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal și art. 201¹ alin. (1) Cod penal, însă reieșind din faptul că de la comiterea furtului a expirat termenul de 5 ani, conform art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal reiese că a expirat termenul de prescripție de tragere la răspundere penală, iar în ce privește condamnarea pentru violența în familie, procesul penal urmează a fi încetat, deoarece există circumstanțe care exclud urmărirea penală, având în vedere caracterul infracțional al faptei se stabilește de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei, conform art. 10 alin. (1) Cod penal;

- pedeapsa aplicată și Sopca Viorel este contrar prevederilor art. 61, 75 Cod penal, reieșind și din personalitatea acestuia, care anterior a fost condamnat.

5.1. Nefiind de-acord cu decizia, recurs ordinar a depus și avocatul Igor Cegan în numele părții vătămate Marianna Domentii, solicitând casarea acesteia, cu menținerea sentinței instanței de fond, reieșind din următoarele:

- instanța de apel eronat a reprecizat prețul automobilului de la suma de 8000 Euro, conform învinuirii la suma de 3900 Euro;

- pedeapsa aplicată inculpatului nu este echitabilă, instanța ignorând prevederile art. 61, 75-77 Cod penal, aplicând în privința acestuia prevederile art. 90 Cod penal, or, Sopca Viorel are antecedente penale nestinse.

6. Judecând recursurile ordinare în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursurile urmează a fi admise conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit căroră *judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.*

Apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept în privința persoanelor care l-au declarat și dacă se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri neîntemeiate, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel,

inclusiv și să o caseze, totodată verificând dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit practicii cu privire la judecarea cauzelor penale în ordine de apel și conform art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate, dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal, au fost corect aplicate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare, dacă eroarea constatată nu poate fi corectată de instanța de recurs.

Având în vedere esența erorilor invocate de recurenți și remarcând că instanța de apel a interpretat eronat prevederile legale și cele jurisprudențiale la judecarea cauzei penale și la adoptarea soluției sale, Colegiul statuează asupra admiterii recursurilor declarate de procuror și avocat în numele părții vătămate și casării totale a deciziei instanței de apel, cu trimiterea cauzei la rejudecare, constatând ca eroare de drept pct. 6) și 12) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală și anume, *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței și faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.*

La general, instanța reține că, potrivit recursurilor autorii nu contestă decizia instanței de apel în partea încetării procesului penal intentat în privința lui Sopca Viorel în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal și art. 201¹ alin. (1) Cod penal, indicând că soluția este una corectă, solicitând casarea hotărârii doar în partea achitării pe art. 190 alin. (5) Cod penal, în partea condamnării pe art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal și în latura civilă și prin urmare, Colegiul penal urmează a se expune doar în această parte.

În primul rând, Colegiul lărgit precizează că, conform actului de învinuire acțiunile lui Sopca Viorel au fost încadrate în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, pentru faptul că, *"aproximativ în luna mai 2014, aflându-se în fața blocului locativ*

de pe bd. xxxx, mun. xxxx, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul reparării automobilului de model „Peugeot 407” cu n/î xxxx, anul fabricării 2004, pe care tot el l-a deteriorat în noaptea de pe 02 spre 03 mai 2014, ilicit a dobândit de la Domentii Marianna automobilul nominalizat, după care l-a vândut unei persoane necunoscute, pricinuindu-i astfel părții vătămate Domentii Marianna, o daună în proporții considerabile în sumă de 8000 Euro, care conform ratei de schimb a BNM constituie 149 440 lei MD.

Tot el, în perioada de timp din luna decembrie 2013 până la 06.02.2014, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, aflându-se pe bd. xxxx, precum și în alte locuri a mun. xxxx, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul unor împrumuturi pentru diferite scopuri personale, ilicit a dobândit de la Andonii Marin, bani în sumă de 800 Euro, care conform ratei de schimb a BNM, constituie 14 560 lei și 13 000 lei MD, pricinuindu-i astfel părții vătămate Andonii Marin, o daună în proporții considerabile în sumă totală 27 560 lei MD.

În perioada de timp din luna decembrie 2013 până în luna mai 2014, Sopca Viorel, ilicit a dobândit bunurile altor persoane în sumă totală de 177 000 lei MD”.

Prin sentința instanței de fond inculpatul a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin. (5) Cod penal și ulterior, în urma admiterii apelului declarat de către acesta, inclusiv și conform art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de apel a dispus achitarea în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal (*pe epizodul cu partea vătămată Andoni Marin*), pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii, cu condamnarea în baza art. 190 alin.(2), lit.c) Cod penal (*pe epizodul cu partea vătămată Domenti Marianna*).

Reieșind din partea descriptivă a deciziei recurate, instanța de apel a constatat ca fiind dovedite faptele inculpatului de comitere a escrocheriei față de partea vătămată Domenti Marianna, calificând acțiunile în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal și indică faptele din rechizitoriu în baza căruia este învinuit de comitere a escrocheriei față de Andonii Marin, cu achitarea pe acest episod de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal.

Prin urmare, Colegiul reține ca fiind eronată constatarea instanței de apel, deoarece, organul de urmărire penală luând în considerație prejudiciul în sumă de 177000 lei cauzat ambelor părți vătămate, califică acțiunile lui Sopca Viorel în baza alin. (5) art. 190 Cod penal, înaintând acestuia o singură învinuire, pe când instanța de apel constatând prezența a două episoade a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 190 alin. (2) Cod penal și în baza art. 190 alin. (5) Cod penal (*parte în care dispune achitarea*), astfel depășind limitele învinuirii înaintate prin rechizitoriu, contrar prevederilor art. 325 Cod de procedură penală și de fapt agravând situația inculpatului.

Or, învinuirea se consideră mai gravă în cazul când se majorează volumul învinuirii, deși nu modifică estimația juridică a celor săvârșite, sau, o astfel de modificare a învinuirii este posibilă numai când aceasta nu se deosebește în mare măsură de circumstanțele reale ale cauzei de învinuirea înaintată definitiv, susținută de procuror în cadrul judecării cauzei, iar modificarea învinuirii nu înrăutățește situația inculpatului și nu afectează dreptul lui la apărare.

Ca urmare, instanța de recurs precizează că, cazul supus judecării nu cade sub incidența situației când inculpatul este învinuit de săvârșirea mai multor infracțiuni prevăzute de diferite articole sau alineate a unui singur articol ale Codului penal și ca instanța dacă constată că nu s-a dovedit învinuirea cu privire la săvârșirea unora dintre aceste infracțiuni să poată dispune recunoașterea inculpatului vinovat în baza unor articole sau achitarea pentru infracțiunile prevăzute de alte articole sau aliniate ale unui articol.

În cazurile în care inculpatul este învinuit de comiterea mai multor episoade calificate de un singur articol din Codul penal și învinuirea conform unora din ele nu s-a dovedit, dacă această situație nu impune schimbarea calificării faptei săvârșite, este suficient ca instanța în partea descriptivă să indice numai motivele recunoașterii învinuirii în această parte neîntemeiată.

În concluzie, Colegiul consemnează că, în cazul când instanța de apel a ajuns la concluzia că Sopca Viorel nu se face vinovat de comiterea escrocheriei în privința lui Andonii Marin, era suficient doar a exclude din învinuirea înaintată acest episod și ca urmare, să se expună asupra necesității reîncadrării acțiunilor lui.

Mai mult ca atât, chiar dacă instanța de apel a ajuns la concluzia de a delimita învinuirea și de a dispune achitarea lui Sopca Viorel pe episodul în privința lui Andonii Marin, nu i-a în considerație faptul că suma indicată în rechizitoriu și care formează prejudiciul cauzat prin infracțiune acestei părți vătămate (27560 lei), nu constituie prejudiciul ce ar corespunde alin. (5) al art. 190 Cod penal, or, prevederile art. 126 Cod penal clar descrie semnificația proporțiilor deosebit de mari.

În concluzie, Colegiul stipulează că situația descrisă reprezintă un temei care duce la casarea soluției instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei, odată ce eroarea nu poate fi corectată în instanța de recurs.

În al doilea rând, referitor la recalificarea acțiunilor inculpatului în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, pe episodul în privința lui Domenti Marianna, Colegiul reține că, potrivit învinuirii Sopca Viorel este învinuit că ar fi cauzat părții vătămate un prejudiciu în sumă de 8000 euro, ce constituie prețul automobilului de model "Peugeot 407", cu nr/î xxxx, anul fabricării 2004, însă instanța de apel după judecarea cauzei a ajuns la concluzia că vinovăția inculpatului a fost dovedită, iar prețul automobilul este de 3900 euro și respectiv, odată ce suma a fost micșorată acțiunile ultimului au fost recalificate de la alin. (5) la alin. (2) lit. c) art. 190 Cod penal.

Analizând argumentele instanței de apel referitor la recalificare la baza cărora au fost puse informațiile extrase de pe [saiul www.999.md](http://www.999.md), la 02.04.2018, conform cărora prețul unui automobil de model "Peugeot 407", anul fabricării 2006, 2005, 2004, 2005, este de 3900 euro, 3700 euro, 3850 euro și 3900 euro (f.d. 35-38, vol. IV), Colegiul reține ca fiind greșită și prematură soluția, deoarece informația prezentată nu reprezintă un document oficial conform art. 93 alin. (2) lit. c) Cod de procedură penală, iar copiile sunt prezentate de către avocatul inculpatului în cadrul ședinței de judecată din 16.05.2018, adică la o distanță de patru ani din momentul săvârșirii infracțiunii și cauzării prejudiciului părții vătămate și astfel, la stabilirea prejudiciului cauzat prin infracțiune instanța de apel nu a luat în considerație faptul că, cuantumul acestuia se stabilește din momentul săvârșirii faptei și nu după o perioadă de patru ani, or, în luna mai 2014 automobilul avea 10 ani, pe când în mai 2018 - 14 ani.

În acest sens, Colegiul menționează că, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău nu a dispus verificarea și cercetarea probelor prezentate de către părți în cadrul procesului penal sau administrate la cauza penală, deși ele urmau a fi verificate sub toate aspectele, complet și obiectiv, iar verificarea constă în analiza acestora prin coroborare cu alte probe, sursa din care provin, în conformitate cu prevederile legale, prin procedee probatorii respective.

Astfel, se precizează că, partea descriptivă a deciziei trebuia să cuprindă analiza probelor pe care s-a bazat instanța pronunțând hotărârea respectivă, să indice din ce motive ele urmează a fi reapreciate, admise ori respinse ca probe.

Ca consecință, luând în considerație cele menționate, Colegiul reține că cele descrise duc la casarea soluției instanței de apel, iar la o nouă judecare aceasta urmează a lua în considerație circumstanțele elucidate și ca întrun final să adopte o hotărâre motivată și bazată pe probe concludente în coraport cu declarațiile părților.

Concomitent, odată cu rejudecarea cauzei de către instanța de apel, urmează a se ține cont că, prin Legea nr. 179 din 26.07.2018, în vigoare din 17.08.2018, au fost operate mai multe modificări la Codul penal, inclusiv acestea vizează și norma de incriminare din această cauză, art. 190 Cod penal, care necesită a fi luate în considerare de către instanță odată cu rejudecarea cauzei.

În al treilea rând, Colegiul relevă că, odată ce hotărârea instanței de apel a fost găsită drept una neîntemeiată în partea stabilirii prejudiciului cauzat în urma săvârșirii infracțiunii prevăzute la art. 190 Cod penal părții vătămate Domenti Marianna, soluția recurată urmează a fi casată și în latura civilă.

Or, conform dispozitivului s-a dispus încasarea din contul inculpatului în beneficiul părții vătămate a sumei de 3900 euro, cu titlu de prejudiciu material cauzat în urma săvârșirii infracțiunii prevăzute la art. 190 Cod penal, însă odată ce s-a constatat că suma dată nu a fost confirmată și este lipsită de suport probatoriu, reiese că acțiunea civilă la etapa actuală rămâne nesoluționată și după rejudecarea

cauzei, conform art. 219 Cod de procedură penală instanța de apel urmează a se expune asupra acesteia.

Subsidiar, Colegiul constată că instanța de judecată absolut nemotivată a lăsat fără examinare acțiunea civilă în partea solicitării încasării prejudiciului moral, prin ce, evident a fost încălcată practica CEDO cu referire la art. 6 al Convenției Europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Călăuzitoare în acest sens sunt și prevederile art. 1398 alin. (1) Cod civil, conform cărora *cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repara prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune*, iar conform art. 1422 alin. (1) și (2) Cod civil, *în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc, or, prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.*

Totodată, Colegiul menționează că, mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

Prin urmare, circumstanțele expuse atestă că instanța de apel a comis erori de drept care nu pot fi corectate de instanța de recurs și rezultând din contextul celor descrise supra, decizia atacată urmează a fi casată parțial în partea achitării pe art. 190 alin. (5) Cod penal, în partea condamnării pe art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal și în latura civilă, iar la o nouă rejudecare a cauzei instanța de apel urmează să țină cont de legislația în vigoare și ca urmare, să constate prezența sau lipsa vinovăției în acțiunile lui Sopca Viorel.

În subsidiar, instanța de apel urmează să înlăture erorile menționate, să țină cont de împrejurările expuse care au servit temei de casare a soluției adoptate și în strictă conformitate cu prevederile art.414 Cod de procedură penală să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor administrate în instanța de judecată, iar în dependență de datele obținute să pronunțe o hotărâre întemeiată, care să corespundă prevederilor art.417-418 Cod de procedură penală.

De asemenea, instanța de apel urmează să se conducă și de prevederile art. 436 Cod de procedură penală care se referă la procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu rigorile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apel, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere convenită cu argumentarea

admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, ținând cont de motivele invocate în apel și dispozițiile expuse la pct. 7 a prezentei decizii și ca urmare să pronunțe o hotărâre întemeiată conform art.417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Admite recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Valentina Bradu, și de avocatul Igor Cegan în numele părții vătămate Marianna Domenti, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2018, în cauza penală în privința lui Sopca Viorel, în partea achitării pe art. 190 alin. (5) Cod penal, în partea condamnării pe art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal și în latura civilă și dispune rejudecarea cauzei în această parte, de către aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În rest, dispozițiile hotărârii recurate se mențin, iar în partea supusă rejudecării, decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia pronunțată integral la 18 decembrie 2018.

Președinte

Elena Covalenco

Judecători

Liliana Catan

Iurie Diaconu

Ion Guzun

Iurie Bejenaru